

KODEX JEDNÁNÍ DOSPĚLÝCH

Tato publikace přináší finální znění Kodexu jednání dospělých, ale nejen to. K seznámení s každým z jednotlivých 22 bodů Kodexu jsou tu zamyšlení, praktické zkušenosti vedoucích i různé aktivity a odkazy na další zdroje a podporu.

*Jak se tě
týká Kodex?
Otevři ho
a odpověz si.*

„Je na každém z nás dospělých ve skautingu, abychom se seznámili se zněním Kodexu a přemýšleli o tom, jak se jednotlivé body promítají do našeho vlastního působení ve skautské činnosti. Abychom o konkrétních významech Kodexu nejen diskutovali s ostatními v našem oddíle, středisku nebo v jiném skautském společenství, ale především v souladu s Kodexem jednali. Každý sám za sebe i společně jako tým.“ — Jana Jirasová – Prcek, zpravodajka VRJ pro dospělé a personalistiku

Tady začíná Kodex!
Je rozřazený do bodů
a oblastí.

Kodex jednání dospělých

„Posláním a účelem Junáka – českého skauta je – v souladu s principy a metodami stanovenými zakladatelem skautského hnutí Robertem Baden-Powellem a zakladatelem českého skautingu A. B. Svojsíkem – podporovat rozvoj osobnosti mladých lidí; jejich duchovních, mravních, intelektuálních, sociálních a tělesných schopností tak, aby byli po celý život připraveni plnit povinnosti k nejvyšší Pravdě a Lásce; sobě samým; bližním, vlasti, celému lidskému společenství a přírodě.“

Stanovy Junáka – českého skauta

Dospělí jsou mladým lidem na této cestě průvodci, ať jde o činovnice a činovníky či další dospělé, kteří se do skautské činnosti zapojují.

Kodex jednání dospělých doplňuje hodnoty definované posláním, skautskými principy a skautskou výchovnou metodou o hranice, ve kterých bychom se jako dospělí průvodci měli pohybovat. Je vodítkem pro zajištění bezpečného prostředí v oddílech. Chceme, aby si mladí lidé neodnášeli z oddílů negativní zkušenosti týkající se nevhodného chování vůči nim. Taková zkušenost může být způsobena nevhodně nastavenými mantinely chování ze strany dospělých, nevhodně připravenými programy, šikanou, zneužíváním.

Každý dospělý, který se podílí na skautské výchově, by měl tento kodex znát, aktivně se k němu přihlásit a jednat podle něj.

Patřím k dospělým ve skautingu, tedy... vůči skautům a skautkám

01 Ke skautům a skautkám se chovám přátelsky, navazuji s nimi jen přiměřené vztahy a ke všem mám rovný přístup.

Přemýšlej: Jak se chováš ke svým svěřencům a proč?

Rozdávám svou pozornost a přátelství k dětem rovným dílem, nemám mezi nimi oblíbené a neoblíbené. Mezi nepřiměřené vztahy patří např. vztahy milostné, sexuální či přílišná podřízenost dětí vůči dospělým.

02 Jsem si vědom*a významu své autority při výchově a nezneužívám ji.

Zkoušel*a jsi někdy v oddíle hledat odpovědi na tyto otázky?

- Respektuješ názory mladších holek a kluků?
- Vytváříš prostor pro iniciativu ostatních?
- Zapojuješ holky a kluky do rozhodování?
- Dokážeš přiznat chybu a omluvit se za ni?
- Motivuješ ostatní k samostatnému růstu?
- Používáš tresty, když někdo udělá něco podle sebe a ne podle tebe?

*Přišel čas na sebereflexi!
Zamysli se nad svými odpověďmi.*

03 Nezraňuji skautky a skauty slovy ani činy a nedovolím to ani jiným.

Nepomlouvám a neponižuji ostatní. Zakročím proti šikaně, týrání či jiné formě ubližování. Sám*a se žádného fyzického ani psychického ubližování nedopouštím. Prohřešky řeším spravedlivě, zbytečně netrestám. Při hodnocení dětí mluvím o jejich jednání, ne o osobnosti, např.:

NE

„Ty jsi nešika, žes to tady celé polil.“

ANO

„Vidím, že jsi to tady celé polil, co teď s tím?“

NE

„Ty jsi ale popleta, zase je máš naopak.“

ANO

„Levou botu máš na pravé noze a pravou a levé. Co by ti pomohlo, abys to příště poznal?“

04 Udržuji přiměřený fyzický kontakt ke skautům a skautkám, všímám si jejich reakce na kontakt a reflektuji jejich potřeby.

„Máme dlouhodobě zavedený „tajm“. Jsme smíšený oddíl a jsme dost kontaktní s dětmi i dětmi mezi sebou – taková velká rodina. Proto když se někdo dostane do situace, která je mu nepříjemná, ať už fyzicky nebo psychicky, řekne „tajm“. Ten, kdo s ním v té situaci je, okamžitě přestane, ať už je to dospělý nebo dítě, a absolutně přes to nejede vlak. Často s dětmi blbneme, a je pro nás důležitá bezpečnost i psychická pohoda. Kdo dá tajm, nebude nikdy nedobrovolně hozen vedoucím do vody při koupáče.“ — Anna Lorenzová, rádkyně oddílu

05 Chráním a respektuji soukromí skautek a skautů. S jejich osobními věcmi nakládám s náležitou péčí.

Nezasahuješ členům a členkám příliš do jejich soukromí?

Pokud na táboře procházím stany a narazím na nepořádek:

- A. Vyházím neuklizené věci ven a dítě na nástupu potrestám.
- B. Vysvětlím, že uklizené věci se snáz hledají a nabídnu dětem pomoc s úklidem.
- C. Děti dostanou na stan cedulku prasátka a seberu jim body z táborové hry.

Během tábora balím s dětmi na výlet:

- A. Pokud to děti potřebují, poradím jim, věci si balí do krosny samy.
- B. Otevřu jejich tašku a vyndám z ní věci, které dítě bude potřebovat.
- C. Děti si zabalí samy bez mojí pomoci, potom jim sbalené věci zkontroluji.

Každý den na táboře odesílám a přináším poštu pro všechny:

- A. Po cestě na poštu si pročtu pohledy od dětí, kdyby tam náhodou psaly něco špatného o nás.
- B. Pohledy i dopisy schovám do tašky a předám přímo paní na poště.
- C. Po cestě z pošty v autě prohlídnu, jestli rodiče nepošílají dětem moc sladkého, a to kdyžtak rovnou zabavíme.

06 Připravuji i realizuji programy pro skauty a skautky s ohledem na psychickou i fyzickou bezpečnost účastníků.

Promysli předem, jaká rizika program má a jak je ošetřit. Je riziko opravdu vyváжено plněním výchovného cíle? Máme dostatek zkušeností, kvalifikaci pro uvedení programu? Zvaž vyzrállost svých svěřenců. Pokud přesto dojde při programu k úrazu nebo vážnému ohrožení bezpečnosti, sdílej chyby otevřeně s ostatními a poučte se z nich.

07 Vytvářím důvěryhodnou a bezpečnou atmosféru, jejíž součástí jsou dobré vztahy a vzájemný respekt všech členek a členů oddílu.

„*Psychické bezpečí na kurzu je tématem, které řešíme každý rok. Obecně se snažíme o maximálně respektující, otevřenou a přátelskou atmosféru a máme systém patronů, aby každý měl někoho z instruktorů, koho lépe zná a nebude se bát/stydět na něj obrátit. U některých programů dopředu počítáme s tím, že mohou být pro někoho náročné, a máme u nich instruktory navíc, aby si mohli s někým třeba odejít popovídat. Taky máme „náladoměr“ na průběžné sledování toho, kdo se jak má a co by mu mohlo pomoci.“ — Michaela Petříková – Šle, instruktorka ČLK Trinity*

08 Vedu skauty a skautky k tomu, aby samy dokázaly nastavovat hranice vlastního pocitu bezpečí.

Ptáš se někdy kluků a holek, jak se cítí ve skautském prostředí?

Praktické rady k tématu bezpečí najdeš taky tady → krizovatka. skaut.cz/vedu-oddil/bezpecnyskauting

Přemýšlíš, jak konkrétně téma bezpečí s dětmi v oddíle otevřít? Zkus se podívat na Chystám program a vyber třeba jednu z aktivit. Program můžeš navíc využít i při plnění stezek. → skaut.cz/kodex/chystamprogram

09 Jsem připraven*a skautkám a skautům poskytnout pomoc a podporu v nesnázích.

JAK ZVLÁDÁME CHYBY

JAK NAKLÁDÁME S FRUSTRAČÍ

JAK ŘEŠÍME PROBLÉMY

JAK SI UMÍME ŘÍCT O POMOC

Nezapomeňte, že holky a kluci nás neustále sledují, učí se nápodobou, my jsme jejich vzory. Pokud si o pomoc umím říct já, uvidí to a převzou způsoby, jak si mohou říct o pomoc sami. Další infografiky si můžeš stáhnout tady → skaut.cz/kodex/infografiky a použít je třeba v klubovně.

Napadla tě tahle otázka taky a hledáš na ni odpověď?

Proč nám nestačí slib a zákon?

„*Slib a zákon se ve všech národních organizacích WOSMu opírají o principy skautingu: povinnost k Bohu (tomu, co nás přesahuje), povinnost vůči ostatním a k sobě. Jsou jedním z prvků skautské výchovné metody. Skautským slibem se slibující zavazuje vstoupit na skautskou stezku a dodržovat jak nejlépe dokáže skautský zákon. Slib i zákon slouží k přiblížení principů skautingu především mladším členům.*

Činovníci pak skládají na začátku svého působení činovnícký slib. Kodex jednání dospělých nabízí všem, kteří se podílejí na výchově mladých lidí v Junáku – českém skautu, náhled na to, jak tři pilíře skautingu promítnout do běžné skautské činnosti. Kodex konkrétněji rozvádí obsah činovníckého slibu. Kodex je navíc morálním závazkem i pro dospělé, kteří nejsou činovníky, ale přitom se na pravidelné skautské činnosti s kluky a holkami podílejí.

Zatímco slib a zákon jsou výchovnými prostředky primárně pro holky a kluky, Kodex jednání dospělých je přesnějším ukazatelem pro dospělé.“ — Kristýna Menclová – Tynus, místonáčelní

Patřím k dospělým ve skautingu, tedy... vůči organizaci

- 10** Vychovávám skauty a skautky pomocí skautské výchovné metody a ztotožňuji se s posláním a principy Junáka – českého skauta.

Máte u vás rituály?
Je jedním z nich
i činovnícký slib?

Aktivní činovníci na začátku svého působení skládají činovnícký slib. Ať už vedoucí činovnícký slib složí při zakončení vůdcovského kurzu, nebo jako součást oddílového nebo střediskového rituálu, vyjadřuje tento slib především osobní morální závazek:

„Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe, sloužit výchově mládeže v duchu skautského slibu a zákona.“ Slib lze doplnit dobrovolným dodatkem: „K tomu mi pomáhej Bůh.“

- 11** Uvědomuji si, že svým chováním ke skautkám a skautům reprezentuji celou organizaci, a snažím se zachovávat její dobré jméno.

Jsou tohle všechno body,
které splňuješ? A nebereš je
jen jako samozřejmost?

Jak se chováš ke svěřeným dětem a dospívajícím? Zbytečně:

- nevystavuji děti nebezpečným situacím
- neshazují kluky a holky před ostatními
- když holky a kluky o něco žádám, dělám to s respektem
- pokud se zachovám špatně, dovedu se i před ostatními omluvit
- upozorním slušně mladší členy na to, jak se mají chovat k ostatním (např. cestujícím ve vlaku).

Valný sněm a kodex

„Tématu bezpečí dětí i dospělých se rozvojově věnujeme již několik let a Kodex jednání dospělých je jednou z podstatných částí tohoto úsilí. Delegátky a delegáti Valného sněmu 2022 podpořili práci odvedenou na tvorbě Kodexu dospělých a dali Náčelnictvu úkolem, aby jej dokončilo a poté ukotvilo v organizaci. Náčelnictvo s pomocí Výkonné rady a její pracovní skupiny naplňuje tento úkol zadaný Valným sněmem, o čemž svědčí mimo jiné právě tyto stránky. Kodex dospělých je a bude jedním z hlavních dokumentů, k němuž se v této oblasti budeme dlouhodobě vztahovat.“ — Ondřej Vokál – Vokin, náčelník

Postoj WOSM

„Oblast bezpečného skautingu (anglicky „Safe from Harm“) je již několik let klíčovou prioritou Světové organizace skautského hnutí (WOSM), která vyzývá všechny národní skautské organizace k zohlednění a posílení této oblasti ve své činnosti. Světová skautská konference v roce 2021 pověřila všechny národní organizace zavedením tématu „bezpečného skautingu“ mimo jiné do výchovy a vzdělávání, řízení organizace a do komunikace. Kodex dospělých je tak mimo jiného i jedním z kroků, kterými tento úkol jako organizace naplňujeme.“ — Vojtěch Olbrecht – Fišer, zahraniční zpravodaj

PATŘÍM K DOSPĚLÝM VE SKAUTINGU, TEDY...

Vůči skautům a skautkám

1. Ke skautům a skautkám se chovám přátelsky, navazuji s nimi jen přiměřené vztahy a ke všem mám rovný přístup.
2. Jsem si vědom* a významu své autority při výchově a nezneužívám ji.
3. Nezraňuji skautky a skauty slovy ani činy a nedovolím to ani jiným.
4. Udržuji přiměřený fyzický kontakt ke skautům a skautkám, všímám si jejich reakce na kontakt a reflektuji jejich potřeby.
5. Chráním a respektuji soukromí skautek a skautů. S jejich osobními věcmi nakládám s náležitou péčí.
6. Připravuji i realizuji programy pro skauty a skautky s ohledem na psychickou i fyzickou bezpečnost účastníků.
7. Vytvářím důvěryhodnou a bezpečnou atmosféru, jejíž součástí jsou dobré vztahy a vzájemný respekt všech členek a členů oddílu.
8. Vedu skauty a skautky k tomu, aby sami dokázali nastavovat hranice vlastního pocitu bezpečí.
9. Jsem připraven* a skautkám a skautům poskytnout pomoc a podporu v nesnázích.

Vůči organizaci

10. Vychovávám skauty a skautky pomocí skautské výchovné metody a ztotožňuji se s posláním a principy Junáka – českého skauta.
11. Uvědomuji si, že svým chováním ke skautkám a skautům reprezentuji celou organizaci, a snažím se zachovávat její dobré jméno.

Vůči jiným dospělým v organizaci

12. Sdílím s ostatními členy a členkami vedení ty informace o skautkách a skautech, které napomáhají bezpečnému chodu oddílu a usnadňují individuální přístup. Přitom dbám na korektnost podaných informací a chráním soukromí skautů a skautek a na dodržování platné legislativy České republiky.
13. Respektuji odlišné pohledy ostatních dospělých na výchovu, ale snažím se zachovávat v zásadních momentech výchovy jednotný přístup. Při volbě přístupu ke skautkám a skautkům a hledání forem výchovného působení považuji bezpečí skautů a skautek za významnou a neopominutelnou hodnotu.

14. Jsem pozorný* a vůči rizikovému chování jiných dospělých průvodců a průvodkyň v jednotce ke skautkám a skautkům. Jsem aktivní v podávání otevřené, konstruktivní a zároveň nenásilné zpětné vazby k chování ostatních dospělých. Stejně tak jsem otevřený* a zpětné vazbě od ostatních na své vlastní chování.
15. Jsem připraven* a jednat v případě zjištění, že jiný z dospělých průvodkyň a průvodců v organizaci jedná nezákonným či pro skauty a skautky škodlivým způsobem.

Vůči rodičům

16. Respektuji rozhodující úlohu rodičů při výchově skautek a skautů, zároveň však respektuji a vůči rodičům vhodně komunikuji nároky a požadavky, které vyplývají z výchovného poslání Junáka – českého skauta a povinností organizace, pokud jde o zajištění bezpečnosti skautů a skautek.
17. Respektuji odlišné výchovné nastavení rodiny a rodinného prostředí skautek a skautů, dokážu je využít k pochopení odlišnosti dětí.
18. Sděluji rodičům důležité informace z oddílové činnosti týkající se jejich dětí.

Vůči sobě

19. Jsem si vědom* a takových osobních limitů, vlastností a projevů, které mohou ovlivnit moje výchovné působení.
20. Beru si na sebe jen to, co zvládnu, abych zachoval* a bezpečnost svou i skautů a skautek. Vnímám odpočinek jako vhodný nástroj proti osobnímu vyhoření a umím odpočívat.
21. V případě potřeby si umím říct o pomoc, abych zachoval* a bezpečí skautek a skautů i své vlastní. Uvědomuji si, že na řešení náročných situací nemusím být sám* sama.
22. Vzdělávám se v oblasti výchovy a fyzického i psychického bezpečí dětí, jsem ochotný* a měnit svoje názory.

Tip na aktivitu:

Rozstříhej body Kodexu a zkuste tuhle hru. Každý z vás může najít případy z vašeho oddílového života k vybraným (vylosovaným) bodům Kodexu, které jsou aktuální pro váš oddíl. Diskutujte o nich, hledejte shodu ve vhodných řešeních v souladu s Kodexem. Diskusi musí následovat činy, aby byla užitečná!

Patřím k dospělým ve skautingu, tedy... vůči jiným dospělým v organizaci

- 12** Sdílím s ostatními členy a členkami vedení ty informace o skautkách a skautech, které napomáhají bezpečnému chodu oddílu a usnadňují individuální přístup. Přitom dbám na korektnost podaných informací, na ochranu soukromí skautů a skautek a na dodržování platné legislativy České republiky.

Uvědomuji si, že osobní data jsou citlivé údaje a je potřeba s nimi zacházet dle platné legislativy. S ostatními členy oddílu sdílím podstatné informace potřebné pro jeho chod. Např. že docházka dítěte do oddílu může být ovlivněna čerstvým rozvodem rodičů, je podstatná informace, zatímco soukromý názor vedoucího na rodinnou situaci není. Zdravotní stav dětí, fyzický i psychický, sdělím těm vedoucím, kteří to pro svou práci v oddíle potřebují – např. kuchaři sdělím alergie a diety, hlavním vedoucím a rádci sdělím psychické potíže atd. Sdílím informace, které usnadní individuální přístup – je-li v oddíle někdo s diagnózou ADHD, může tato informace pomoci při sestavování programu do kratších bloků.

- 13** Respektuji odlišné pohledy ostatních dospělých na výchovu, ale snažím se zachovávat v zásadních momentech výchovy jednotný přístup. Při volbě přístupu ke skautkám a skautkům a hledání forem výchovného působení považuji bezpečí skautů a skautek za významnou a neopominutelnou hodnotu.

Kdy jste se naposledy ve svém oddíle bavili o bezpečí vy?

Máte nastaveno, jak získávat zpětnou vazbu?

„S vedoucími téma bezpečí probíráme hlavně před táborem nebo když do vedení dojde někdo nový. Máme vytvořenou jednoduchou prezentaci o psychickém bezpečí (mix informací od Nevypusť duši a ze skautské Křižovatky). Ta se postupně převede ve vyplňování receptu na štěstí a pak ho společně probíráme. Recepty pak bereme s sebou na tábor a vedoucí k nim mezi sebou mají přístup.“ — Markéta Holásková – Maki, rádkyně oddílu

- 14** Jsem pozorný*á vůči rizikovému chování jiných dospělých průvodců a průvodkyň v jednotce ke skautkám a skautkům. Jsem aktivní v podávání otevřené, konstruktivní a zároveň nenásilné zpětné vazby k chování ostatních dospělých. Stejně tak jsem otevřený*á zpětné vazbě od ostatních na své vlastní chování.

Jak na zpětnou vazbu mezi vedoucími?

„Dávání a přijímání zpětné vazby je kumšt. O to těžší to je v týmu vedoucích, protože každý má více či méně zajaté své výchovné metody a postoje, na něž může být i náležitě hrdý a které není jednoduché změnit. Takže jak na to? Snadněji to půjde s těmi, vůči nimž vystupuji jako ne/formální autorita. Když vím přesně, co se událo a na co chci svoji zpětnou vazbou zareagovat, můžu se vrhnout do samotného hovoru. „Hrome, měl bys chvíli?“ „Všiml jsem si té situace před týpkem Lenochodů... jak jsi to viděl ty?“ Důležité je, že jde o konkrétní již proběhlou situaci. Mluvím klidně, popisuji situaci subjektivními formulacemi (viděl jsem, připadalo mi...), vnímám potřeby druhé strany (např. promluvit si hned nebo až s odstupem), nesnažím se být za každou cenu pozitivní (cílem je, aby se to chování už neopakovalo). V pozici mladšího či méně zkušeného je to ještě těžší, ale princip zůstává stejný. Za zásadní považuji nekritizovat výchovné postupy a názory druhého vedoucího, ale zaměřit se spíše na to, jak by to šlo dělat jinak a proč je tento způsob k dětem citlivější.“

Přes to všechno nezapomínej ani na sebe. Buď otevřený*á konstruktivní kritice. Občas nám něco ujede a ani nevíme jak.“ — Daniel Bečvář – Adan, instruktor ČK Tobaqán, VLK Quo vadis

- 15 Jsem připraven* a jednat v případě zjištění, že jiný z dospělých průvodkyň a průvodců v organizaci jedná nezákonným či pro skauty a skautky škodlivým způsobem.

„ Mladší vedení (vysokoškoláci) nevidí nic špatného na tom, když pijou i nezletilí (běžně pubertáči 15 let) a nemají potřebu jim v tom bránit. Starší vedení (25+) s tímto má velký problém, mimo jiné zjevné porušení zákona. Nevěnování se svěřeným dětem (např. v případě mladších rádců...), totální rozklad skautské myšlenky (...).“ — *Anonymní odpověď z ankety v organizaci v roce 2021*

Toto je reálný příklad situace, kdy nemůžeme nečinně přihlížet, ale musíme zakročit. Pokud si nejsme jisti závažností situace nebo vhodným postupem, můžeme se poradit s někým dalším z oddílu nebo střediska.

Ulož si číslo 737 205 520 do telefonu, ať ho potom nehledeš.

Podpora a pomoc

Nevíš-li si s něčím rady, ohlédni se kolem sebe – vedoucí oddílu nebo střediska, školní psycholog, rodič profesí lékař nebo právník a další ti mohou dobře poradit.

poradna@skaut.cz je tady pro tebe, pokud potřebuješ radu u neakutního problému. Skautská krizová linka Junáka – českého skauta je k dispozici na telefonním čísle 737 205 520.

Patřím k dospělým ve skautingu, tedy... vůči rodičům

- 16 Respektuji rozhodující úlohu rodičů při výchově skautek a skautů, zároveň však respektuji a vůči rodičům vhodně komunikuji nároky a požadavky, které vyplývají z výchovného poslání Junáka – českého skauta a povinností organizace, pokud jde o zajištění bezpečnosti skautů a skautek.

Vědí rodiče, že jste všichni dobrovolníci?

Jak komunikovat s rodiči?

„ Důvěra a respekt jsou základem dobrého vztahu mezi rodiči a vedoucími. Jak je ale tvořit a prohlubovat? “

Nastavení očekávání: rodiče by měli mít příležitost pochopit, že skauting není kroužek, ale má mít v životě dětí a mladých lidí hlubší význam. Měli by rozumět také výchovnému rozměru skautingu a jeho hodnotám. Zároveň musí dostat odpovědi na své otázky, aby se očekávání protla.

Dostatek informací: komunikujte vše potřebné a včas. Kdo všechno se o jejich děti stará, jaké jsou oddílové plány a smysl aktivit, které chystáte. Ukažte jim, jak skauting reálně vypadá.

Pravidelná komunikace: je dobré se přizpůsobit v komunikaci danému rodiči, aby vše probíhalo hladce. Díky častějšímu a cílenějšímu kontaktu se můžete o dětech dozvědět více.

Vytvářet příležitosti k setkání, budovat vztah: je potřeba naslouchat jejich názorům a připomínkám. Vytvářet prostor pro povídání a vzájemné poznávání.

Tohle všechno je dobrá investice. Zúročit se může třeba ve chvíli, kdy budete v oddíle prožívat nějakou velmi náročnou situaci nebo například když budete od rodičů potřebovat pomoc a podporu.“ — *Barbora Trojak, tisková mluvčí*

- 17 Respektuji odlišné výchovné nastavení rodiny a rodinného prostředí skautek a skautů, dokážu je využít k pochopení odlišnosti dětí.

Kolik toho o dětech a dospívajících z oddílu vím?

- Jaké další záliby mají kromě skautingu?
- Mají nějaké sourozence a kolik jim je?
- Z jakého prostředí pocházejí?
- Jaký vztah mají jejich rodiče k našemu oddílu a ke skautingu?

- 18 Sdělují rodičům důležité informace z oddílové činnosti týkající se jejich dětí.

Stejně tak jako my potřebujeme pro své výchovné působení vědět spoustu informací o dětech od rodičů, potřebují rodiče vědět, co se s dětmi v oddíle děje – co zažily, v čem jejich dcera či syn konkrétně vyniká, na co jsou šikovní, co je baví, jaké pokroky dělají, jak si stojí ve skupině ostatních dětí aj. Také máme sdílet, pokud na táboře nebo výpravě mělo dítě nějaké zranění či jiný problém. Pro dlouhodobější rodinné plánování potřebují také dostatečně dopředu znát plán oddílových akcí.

Můj oddíl má na facebooku skupinu, kam dáváme všechny fotky z výprav. Je to taková naše platforma pro bližší vztahy s rodiči. Jak s nimi komunikujete vy?

Skauti a skautky potřebují dobrodružství s dobrými konci!

Rodič: „A co když se něco stane?“

Vedoucí: „Ale ano, my přece chceme, aby se na té akci něco stalo! Aby se něco podstatného odehrálo, aby se našim skautům a skautkám dostalo hluboké zkušenosti (...)" — parafráze úvodu článku, Jelen: „Dobrodružství a řízení rizika“, Kapitánská pošta 12/2022, str. 12, → casopisy.skaut.cz/kp/1133

„Teprve když dostaneš holky a kluky z komfortní zóny, dostanou se do zón učení a růstu. A také, „chce-li člověk zesílit svou odolnost vůči stresorům, musí se se stresem potkávat a nepohodlí se mu nesmí stát nepohodlím, ale biologicky přirozeným prostředkem. Z potkávání se se stresem vycházíme silnější, zkušenější... a naše odolnost roste jak v oblasti tělesné, tak i v oblasti psychické.“ — Pavel Kolář: Posilování stresem, cesta k odolnosti, 2021

Patřím k dospělým ve skautingu, tedy... vůči sobě

19 Jsem si vědom*a takových osobních limitů, vlastností a projevů, které mohou ovlivnit moje výchovné působení.

Aplikace Nepanikař

Určitě máš v telefonu spoustu chytrých aplikací, patří mezi ně i Nepanikař? Aplikace poskytuje zdarma rychlou první psychologickou pomoc. Dotýká se nejen témat jako je úzkost či sebepoškozování, nabízí také kontakty na pomoc i formu tvých záznamů o náladě nebo spánku. Můžeš ji navíc využít jako deník → skaut.cz/kodex/nepanikar

20 Beru si na sebe jen to, co zvládnou, abych zachoval*a bezpečnost svou i skautů a skautek. Vnímám odpočinek jako vhodný nástroj proti osobnímu vyhoření a umím odpočívat.

„ Poslední rok v oddíle byl hodně náročný. Jakoby se mě vše, co se dělo, nějak víc dotýkalo. Hádky mezi holkami, neshody ve vedení, nejistota, zda se něco podaří, stres z programů, personální problémy. Vše, co jsme řešili každoročně, bylo pro mě čím dál víc stresující. K tomu se přidala nechuť kamkoliv s oddílem jezdit a bavit se s lidmi.“ — Kristýna Koutenská – Vilík, vedoucí střediska

Co když vyhasnu?

Skauting nás naplňuje svou smysluplností, potřebujeme ale i jiné zájmy a odpočinek. Naše vztahy, rodina, zaměstnání či studium nemají trpět. Máš podobné pocity, jaké sdílela Vilík? Pak je pro tebe důležitá podpora od tvých nejbližších. Mluv s nimi, ale také se členy oddílu a vedením střediska o tom, co se děje. Včas hledej a připravuj nástupce. Skauting vychovává mladé lidi k pozitivnímu pohledu na svět, ale vůdce, který se trápí, jim ho ani sebelepším programem nepředá.

21 Umím si v případě potřeby říct o pomoc, abych zachoval*a bezpečí skautek a skautů i své vlastní. Uvědomuji si, že na řešení náročných situací nemusím být sám*sama.

Zkusil*a sis někdy odpovědět na tyhle otázky? Není právě teď ta vhodná chvíle?

- Na koho se obrátím, když potřebuji pomoc?
- Čeho se chci ve skautské činnosti vyvarovat?
- Kdy mám pocit, že překračuji vlastní hranice?
- Co mě nabíjí, u čeho relaxuji, abych měl*a dost síly?

22 Vzdělávám se v oblasti výchovy a fyzického i psychického bezpečí dětí, jsem ochotný*a měnit svoje názory.

Vzdělávání na klíč

Zkušení lektoři nabízejí mnoho programů v oblasti bezpečí. Semináře je možné si zdarma objednat i na oddílové rady, oblastní i vzdělávací akce. Část z nich může proběhnout i online! Nabídku najdeš na → skaut.cz/kodex/vzdelavani.

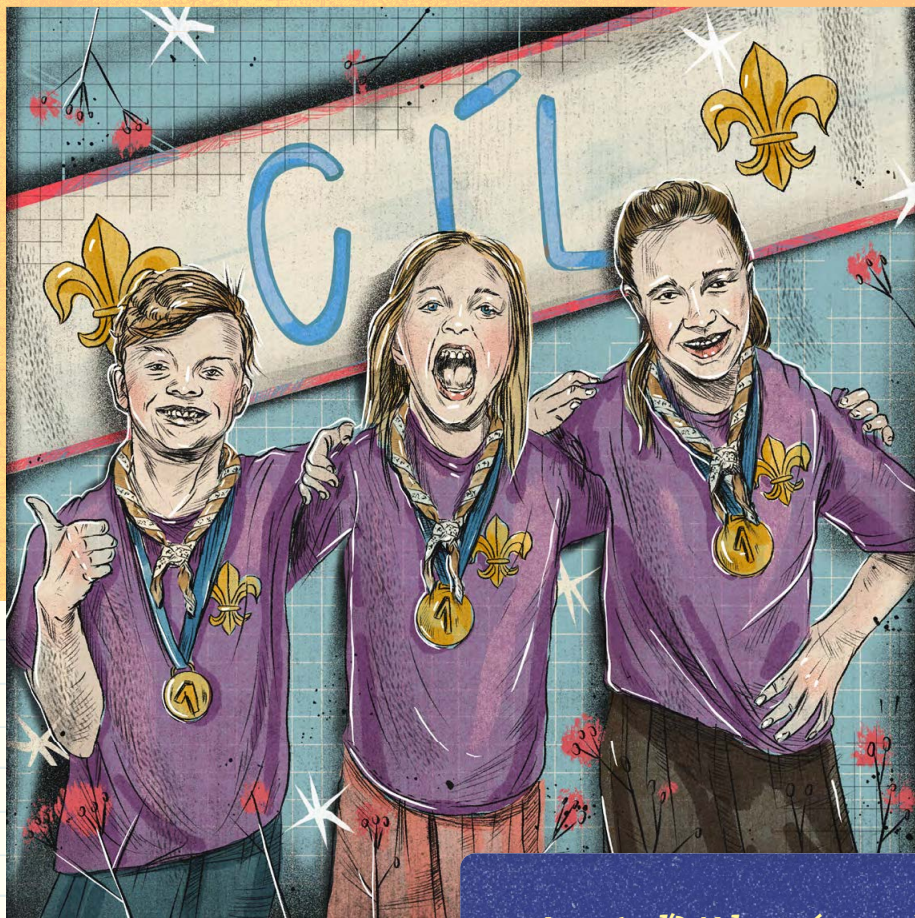
„ Skvělá myšlenka celého nástroje – využít odborníka se zkušenostmi v oboru, který je zároveň skautem, takže ví, jak to v oddílech a střediscích chodí. Široký výběr témat, lidský a individuální přístup. Pro časově vytížené oddílové vedoucí je velkým plusem vybrání si vlastního místa a termínu. Snazší vzdělávání už snad ani být nemůže. :) Děkujeme, určitě znovu využijeme.“ — Markéta Urbanová – Majda, vedoucí oddílu a instruktorka ČK Vocať Pocaď

Nestačilo ti to? V nabídce najdeš seminář i ke Kodexu jednání dospělých.

Autoři: Jana Jirasová – Prcek, Kateřina Slavíková, Vojtěch Olbrecht – Fišer, Ondřej Vokál – Vokin, Barbora Trojak, Daniel Bečvář – Adan, Eliška Jonášová – Keliška, Kristýna Menclová – Tynus, Petra Bašová – Fidla, Kateřina Volková ♦ **Jazyková korektura:** Michaela Čákrťová – Střízlík ♦ **Grafika, sazba:** Lucie Horáková – Basa, Jan Dočekal – Lupen ♦ **Ilustrace:** Jitka Rufferová ♦ **Vydal:** Junák – český skaut, Tiskové a distribuční centrum z. s., Senovážné nám. 24, 110 00 Praha 1, Praha, 2023 ♦ **Vytiskla tiskárna:** Triangl, a. s.

Publikace byla vydána díky finanční podpoře Avast Foundation. Za poskytnutou podporu děkujeme.

Kodex navazuje na skautské principy a je ukazatelem směru při hledání hranic mezi žádoucím a nežádoucím jednáním dospělých průvodců skautingem. Má nás Kodex vést k bezchybnosti? Můžeme vždy a beze zbytku naplnit všechny jeho body? Stejně jako v případě skautského a činovníckého slibu, skautského zákona i jiných etických norem si musíme upřímně říct, že se chybám na cestě asi nevyhneme. Jen kdo nic nedělá, nic nezkazí! Mějme dost odvahy své chyby sdílet a navzájem se z nich učit. Kodex je laťkou, které se máme stále snažit držet nebo se jí přibližovat. Ve hře není o nic méně než fyzické a psychické bezpečí nám svěřených skautů a skautek.

A co teď? Kde mám začít?

Až si Kodex přečteš, promysli a diskutuj ho se svým týmem. Zjistěte, jak se týká vašeho oddílu a jednejte podle něj. Máme zbytečné tresty? Máme nějaký zvyk, který už nedává smysl? Řešíme přiměřeně fyzická i psychická rizika v oddílové činnosti? Otázek je plno, tak hurá do toho!

